

OSBNOSTNE MOTNJE

V klasifikaciji DSM (psihiatrična knjiga v katero so kategorizirane in opisane vse duševne in mentalne motnje) so osebnostne motnje **trajen vzorec notranjega izkustva in vedenja, ki pomembno odstopa od pričakovanj posameznikovega kulturnega okolja** in se odražajo na vsaj dveh področjih:

- Kogniciji (mišljenje)
- Čustvovanju
- Medsebojnih odnosih
- Kontrola impulzov

- Vzorci so togi, vztrajni in stabilni
- Pojavljajo se že v otroštvu
- Vodijo h klinično pomembnim težavam na posameznikovem socialnem, zaposlitvenem in drugih področjih.
- Motnja ni duševna bolezen
- Važna je vzgoja (prepreči poslabšanje, sprejemanje drugačnosti)
- Cilj vsake motnje je **obramba**

KLASIFIKACIJA MOTENJ OSEBNOSTI V PSIHIATRIJI

Čudaštvo - ekscentričnost - cilj - varnost

- **Shizoidna** motnja osebnosti
Samotarski, nedostopni, brez prijateljev, depresivni, čustveno hladni
- **Shizotipska** motnja osebnosti
še bolj ekscentrični, bizarnost, verovanje v mističnost, občutja notranje praznine, izogibanje čustvene bližine
- **Paranoidna** motnja osebnosti
Pretirano čustveni, občutljivi do zavrnitve, zamerljivi, nezaupljivi, nagnjeni k deformaciji in izkrivljanju dogodkov, dvomi, prisluhi

Dramatičnost - impulzivnost - cilj - biti močni in uspešni

- **Histrionična** motnja osebnosti
Iskanje pozornosti, potreba po potrjevanju, egocentričnost, pomanjkanje upoštevanje drugih
- **Narcisistična** motnja osebnosti
Občutek pomembnosti, ošabnosti, sanjanje o brezmejni uspešnosti, odličnosti, neomejeni moči, lepoti, idealno ljubezni, potreba po občudovanju

→ **Antisocialna** motnja osebnosti

Impulzivno vedenje , neupoštevanje socialnih norm, agresivnost, brezbržnost, velika sebičnost, nemoralnost, manipulativnost

* **Mejna**(borderline) motnja osebnosti

Strah pred zavrnitvijo, izgubo, izrazito nihanje v samospoštovanju, nestabilnost v odnosih, občutki praznine in dolgčasa

Tesnoba - strah - cilj - obvladati svoj strah pred življenjem

→ **Izmikajoča** osebnostna motnja

Socialna zavrtost, izoliranost, osamljenost, beg, izogibanje kljub želji po sprejetju

→ **Odvisnostna** motnja osebnosti

Ekstremna potreba po drugih, nezmožnost odločati in biti samostojen, strah pred ločevanjem

→ **Obsesivno kompulzivna** motnja osebnosti

Perfekcionizem, pretirana organiziranost, postavlja toga pravila in red, morala, red, hierarhija

→ **Pasivno agresivna** motnja osebnosti

Pasivno izražanje agresivnosti, nekooperativno obnašanje, upira se (posredno) z zavlačevanjem, laganjem in pozabljanjem, velik pesimist